UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani, Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis, Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non Problematicae Disquisitiones ... Volumen ...

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lugduni, 1663

Sectio I. De Immunitate Ecclesiæ Receptiores sine pugna Sententiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-80707

Visual Library

SECTIO PRIMA.

De Immunitate Eccleſiæ Receptiores ſine pugna Sententiæ.

CAPVT I.

Quid ſit Eccleſiaſtica Immunitas, & quid nomine Eccleſiæ ad hunc effectum intelligatur?

1 *Quid ſit, & quo iure?*

ECCLESIASTICA immunitas quoad locum, eſt exemptio ſeu priuilegium Eccleſiæ ſeu Templo conceſſum, vt ibi exiſtentes ſint tuti à laica poteſtate, & delinquẽtes ad ea loca confugiẽtes per vim extrahi non poſſint. Profectò huiuſmodi immunitas non eſt introducta iure naturali, aut diuino, ſed Eccleſiaſtico, ſeu Canonico. *Cap. Inter alia de immunit. Eccl. Bulla Gregor. XIV. Cum alias nonnulli.*

2 *Eccleſia Epiſcopi authoritate fundata, licet non benedicta, licet diruta, &c. immunitate gaudet.*

Eccleſia fundata Epiſcopi authoritate, ſiue benedicta ſit, ſiue non quamuis in ea nondum officia diuina fuerint celebrata, gaudet immunitate, licet polluta, vel interdicta, vel diruta ſit, modo non ſit diruta authoritate Epiſcopi ſine ſpe reædificandi. Hoc enim in caſu immunitatem amitteret. Quia priuilegium hoc eſt veluti accidens morale, accidens verò deſtruitur deſtructo ſubiecto. Sylueſt. & Angel. *v. Eccleſ.* Suar. *to. 1. de Relig. tr. 2. l. 3. c. 9. n. 2.*

3 *Quid hîc nomine Eccleſia intelligatur?*

Eccleſiæ nomine, quoad hunc effectum non ſolùm venit interius Eccleſiæ corpus, verùm etiã tota fabrica, vt tectum, partes parietũ exteriores, campanile, Sacriſtia Templo coniuncta, Cæmeterium. Imò immunitas iure cõmuni extenditur ad fines, ſiuè confinia Eccleſiæ vſque ad quadraginta paſſus ſi Eccleſia fuerit Maior, ſeu Matrix, & Metropolitana. Si verò fuerit Minor vſque ad triginta paſſus protenditur, pręciſa tamen conſuetudine in contrarium exceptis Eccleſiis in ciuitate conſtructis, in quibus ob locorum anguſtiam hoc nequit aſſeruari. *Cap. ſi quis in atrio. Cap. Id conſtituimus,* 17. *q.* 4. *Cap. ſicut antiquitus* 17 *q.* 4. Suar. *tom. 1. de Rel. tr. 2. l. 3. c. 9. n 7. & 8.*

4 *Immunitate gaudent domus Regulares, Palatium Epiſcopi, oratoria, &c.*

Immunitatis Eccleſiæ priuilegio ex conſtitutione Gregorij XIV. *Cum alias* gaudent Monaſteria Extenditur immunitas ad totum clauſtrum, ſeu habitationem Religioſorum, etiam ad viridarium. Quia totus ille locus eſt ſacer. Præterea extenditur ad hoſpitale Epiſcopi authoritate fundatum, & ad ſeminarium. Quia loca pia ac religioſa reputantur. Palatiũ, ſeu domus Epiſcopi eodẽ potitur induito, modò ſit intra quadraginta ſuæ Eccleſiæ paſſus conſtructa. Quia ſic locus ſacer reputatur. Alias non, niſi in ea erectum ſit oratorium, vbi diuina celebrentur. Denique oratoria authoritate Epiſcopali cõſtructa, & perpetuo diuino cultui dicata, locus ſacer cenſentur. Secus ſi priuata authoriate ſint conſtructa. *Cap. Ad hæc, de relig. domib. Cap. Id conſtituimus* 17. *q.* 4. Couar. *l. 2. var. c. 20. n. 4. &* 5. Suar. *l. 3. c. 9. n. 20.*

CAPVT II.

Quinam Eccleſiæ Immunitate gaudeant?

IMMVNITAS hæc quinque parit effectus. Primus eſt, vt reus capi in Eccleſia nequeat. Secundus, vt non apponatur impedimentum quo exiſtenti in loco ſacro non adferantur alimenta, veſtitus, & alia, quæ ad vitam neceſſaria ſunt. Tamen Iudici ſæculari licebit extra locum ſacrum delinquentem obſidere, vt eum capiat, dum extra loca ſacra progrederetur. Tertius, vt exiſtenti in loco ſacro nulla vis vel damnum inferatur. Quartus, vt dum reus in Templo exiſtit, damnari nequeat ad mortem, vel ad corporalem pœnam: imò actus facti à laico iudici erga delinquentem per vim extractum à loco ſacro, irriti ſunt, vtpotè facti ſine iuriſdictione. Quintus, vt delinquens per vim extractus ab Eccleſia eidem, vel alteri reſtituatur, in qua ęque tutus ac liber eſſe valeat. Couar. *l. 3. c. 12. n. 5. &* 24. *Cap. definiuit* 17. *q.* 3. *cap. Inter alia, de immun.* Syluest. *v. Immunitas* 3. *q.* 7.

5 Immunitas hęc quinque parit effectus.

Profectò reus amplexans Sacerdotem Euchariſtiam deferentem non poteſt à ſatellitibus capi ob tanti Sacramenti reuerentiam, præciſa in contrariũ conſuetudine, Cõcors tamen ferè omniũ Doctorum ſententia eſt talem gaudere immunitate. Couar. *l. 2. var. c. 20. n. 6.* Diana *p. 1. tr. 1. reſol.* 28. de quo *ſect.* 2. ſermo recurret.

6 Reus Sacerdotem Euchariſtiã deferentem amplexans capi non poteſt.

Omnes fideles baptizati quãuis interdicti, & excõmunicati (præter hæreticos in hæreſis delicto) immunitate potiũtur. Imò & infideles, ſi fieri volũt Chriſtiani protegndi ſunt priuilegio Eccleſiæ. Quia par eſt, vt Eccleſia eũ defẽdat, qui ſe eius gremio cõmittere non recuſat. Verũ hæc immunitas prodeſt in omnib. cauſis tã ciuilibus quã criminalibus, exceptis caſib. in iure, ac conſtitutione Gregorij XIV. expreſſis. Quia iura indiſtinctè, ac indefinitè loquũtur, & ſolũ nonnulli caſus excipiũtur: exceptio autem firmat regulã in caſibus non exceptis. Couar. *l. 2. c. 20. n.* 11. Tanner. 2. 2. *d. 5. q. 8. dub.* 1. *n.* 16. Sylu. *v. Immunitas* 3. *q.* 3. Suar. *to. 1. de Rel. tr. 2. l. 3 c. 10. n.* 13. Nauar. *ſum. c. 25. n. 22.*

7 Omnes fideles capizati & infideles ſi velint Chriſtiani fieri gaudent immunitate.

Debitores in loco ſacro ex ſtẽtes gaudẽt priuilegio, quãuis ſuſpecti ſint de fuga, vel ſint obſtricti debito publico. Imò & blaſphemi, modo non ſint hæreſi infecti. Et adulteri in Eccleſia exiſtẽtes capi nõ poſsũt à ſæculari Iudice. Quia hi caſus in cõſtitutione Gregorij nõ excipiũtur. Suar. *de Rel. to. 1. tr. 2. l. 3. c. 11. n. 3.* Diana *p. 1. tr. 1. reſol.* 32. Bonac. *to. 2. d. 3. q. 7. §. 4. n. 3.*

8 Et debitores, blaſphemi, & adulteri.

Clerici

Clerici non poſſunt expellere confugientes ad Eccleſias,& alia loca immunia,ſed debent ſuſcipere defenſionem confugæ. *Cap. Miror Cap. Reum. Cap. Definiuit. Cap. Sicuti antiquitus.17.q.4.C. Inter alia, de immun. Eccl.* Quia dans alicui loco immunitatem , dat etiam ius omnibus, qui indigent ad ipſum confugere. Ergo qui expellit, priuat confugam iure ſuo, agitque contra iuſtitiam.

9 *Clerici non poſſunt confugientes ad Eccleſiam expellere.*

10. *Quid ſi rei ad Monialium Monaſteria confugiant.*

Si tamen rei ad Monialium Monaſteria confugiant, haud ſunt admittendi. Quia dedecet earum ſtatum & ſexum, id agere. Si verò ipſi vi ineant clauſuram (pro vt iuſtè id aliquando facere poſſunt, ſi ſibi timeant mortem, aut aliquid magnum malum) ceſſante periculo, nequeunt ibi manere. Si autem nolunt inde exire,& immunitate Eccleſiaſtica non gaudeant, curiæ Eccleſiaſticæ tradi poſſunt iuxta modũ in conſtitutione Gregoriana præſcriptum. At ſi illa gaudeant , ad minus extrahi debent à clauſura Monaſterij,& in alio ſacro loco collocari. Sanch. *Decal.l.6.c.16.n.59.* Bonac. *de clauſ.q.4.pun.4.num.13.* Lezana *to.2.ſum.v. clauſura.n.31.*

CAPVT III.

Quinam Eccleſiæ Immunitate non potiantur?

11 *Quando Eccleſiæ immunitas non violetur, reusque ea non habeat, vt eo priuilegio potiatur.*

NON violatur Eccleſię immunitas, dum reus extra locum ſacrum comprehenſus ad carcerem per cæmeterium aut Eccleſiam deducitur, etiamſi per vim extrahatur , & inde exire recuſet. Quia non dicitur capi in loco ſacro , cum liber ad Eccleſiam, vel cæmeterium non confugerit. Idem dixerim, dũ reus capitur ſe ipſum voluntariè offerens , nolenſque loci immunitate potiri. Quia licet priuilegiũ immunitatis immediatè conceſſũ loco ſacro ſit, tamẽ mediate redũdat in fauorem hominum , quia poſſunt cedere iuri ſuo Nec violatur immunitas , dum reus blanditiis aut deceptione, aut promiſſionibus ſine coactione extractus à loco ſacro extra eũ capitur. Quia immunitas ſolum per violentam extractionem violatur. Con.*l.2.var.c.20.n.13.* Suar.*l.3.c.13.n.2.* Nau *ſum.c.25.n.21.*

12 *Non gaudent immunitate publici latrones.*

Immunitate non fruuntur publici latrones, hoc eſt, qui palam, & publicè prædantur, vel publicas obſident vias, vel caſtra tenent , vt tranſeuntes ſpolient. Depopulatores agrorum, quamuis nocturni non ſint, ideſt, qui diripiũt alienos agros, vt qui ſegetes, ſeu fructus ſurripiunt, vineas vaſtant. Cõmittentes homicidia ſui mutilationes in Eccleſiis, aut cęmeteriis earum. Quia par nõ eſt, vt immunitate Eccleſię fruatur, qui in Eccleſia delinquit, Hoc ampliandum, quamuis delictum in aliá Eccleſia cõmiſerint ſiue ſine ſpe immunitatis, ſiue cum ſpe commiſſa fuerint; imò ſiue extra Eccleſiã exiſtat, qui occidit , vel mutilauit, modò occiſus vel mutilatus fuerit in Eccleſia. Qui vulnerauit in Eccleſia eum, qui extra Eccleſiam mortuus eſt, immunitate priuatur. Quia delictum homicidii cenſetur in Eccleſia commiſſum. C.

Inter alia, de immun. Bul. Greg. XIV. Azor. *p.2.l.9.c.9.q.9.* Nau. *c.25.n.20. & 21.*

Qui proditoriè proximũ occidit, priuilegio hoc deſtituitur. Proditorẽ dico eũ, qui amicitiam ſimulabat cũ eo quem interemit, ſeu qui dolosè aliquẽ ſeducit, vt occidat, ſeu qui hominem interficit nil tale præuidentẽ. Qui verò occidit inimicũ, non dicitur proditor in rigore loquẽdo, quamuis illum à tergo percutiat, aut dormientem perimat. Quia hic mortem præuidere , ac præcauere poterat. *Cõſt. Greg.* Gom. *var. reſ.§. de hom.c.3.n.5.* Suar. *l.3.c.11. n.12.* Dian. *p.1.tr.1.reſ.31.* *Nec qui proditoriè proximum occidunt.*

14 *Nec aſſaſſini.*

Et rei aſſaſſinij, vt patet in *Bull. Greg.* Aſſaſſini dicuntur propriè, qui pecunia, aut pretio alio accepto, vel promiſſo cõducti, præuio mãdato, occidũt homines incautos, ſeu nil tale ab eis cogitãtes. Et qui tradita pecunia; mãdat aliquẽ per aſſaſſinos interimi. Porrò ad aſſaſſinium requiritur, vt Chriſtianus occidatur, & in dubio eſt pręſumendum, Chriſtianum fuiſſe occiſum, ſi nex in Chriſticolarum terris acciderit. Con. *l.2.var.c.20.n.9.* Suar. *l.3.c.11.n.15* Iul. Clar. *§ aſſaſſinium, n.13.*

15 *Nec hæreſis rei.*

Hęreſis rei immunitate omnino priuantur. Rei verò hæreſis dicuntur nõ ſolũ ij, qui cõtrà fidem cũ pertinacia ſentiunt: verum etiam ij, qui auxilium, aut refugium prębent hęreticis. Tamen in illis locis, vbi hęretici impunè habitare permittuntur, nec ob hæreſim puniuntur , aliqui ſentiunt in criminibus non exceptis, gaudere vti cæteri , immunitate. *Conſt. Greg. XIV.* Bon. *to.2.d.3.q.7.§.4.n.21. & 22.* Diana *p.1.tr.1.reſ.29.*

16 *Nec rei læſæ Maieſtatis in Principis perſonam.*

Denique a nõ fruuntur rei criminis lęſæ Maieſtatis in Principis perſonã. Sed ad hoc crimẽ requiritur, tũ vt ipſamet perſona Principis offendatur, tũ à ſuo ſubdito. Dian. *p.1.tr.1.reſ.6*

CAPVT IV.

De peccato, & pœnis violantium Eccleſiæ Immunitatem.

17 *Sacrilegi ſunt immunitatis Eccleſiæ violatores.*

SACRILEGIVM committitur contra loci ſacri immunitatem, dum à ſatellibus fori ſęcularis capitur delinquens, qui fracto carcere ſe ſe in Eccleſiam vel oratorium, vel Hoſpitale authoritate Epiſcopi conſtructum, vel in Monaſterium Religioſorum, vel in Palatium Epiſcopi , vel vbi vſu receptum eſt, in domum Parochi, aut Canonicorum aliorúmue Eccleſiaſticorum non diſtantibus triginta paſſibus ab Eccleſia. Idem dixerim ſi ad hæc loca confugiat, poſtquã ſe è ſatellitum manibus eximit, etiamſi tunc ad capitis ſupplicium duceretur; vel dum ſatellites ipſum inſequerentur ad capiendum. Vnde non poteſt capi reus, qui clauſas Eccleſiæ ianuas, vel ſeras, vel quid ſimile apprehẽdit, vel qui ſuprà tectũ, ſeu regulas Eccleſię exiſtit. Et ſatellites reũ capientes ſuper tectum exiſtentem, aut hærentem valuis loci ſacri , contra eius immunitatem delinquunt. Quod ampliandum, etiamſi delinquens capiatur per eã pallij; vel corporis partẽ quæ extra valuas, aut extrà alium locum ſacrũ prominet. Graf. *p.1.l.2.c.48. n.7.* Fagund. *l.4.n.63.* Diana *p.1.tr.1.reſol.73.*

Bonac.*to.* 2.*d.*3.*q.*7.§.2.*nu.*10. Azor *to.* 1.*l.*9.*c.* 9 *q.*9. Suar.*l.*3.*c.*9.*nu.*8. Conar. *l.*2.*var.c.*20. *n.*3.& 18.

18. *Non ſolum peccat crimine ſacrilegij, ſed & iniuſtitiæ.* Extrahens igitur delinquentem è loco ſacro primò peccat crimine ſacrilegij. Quia grauem iniuriam loco ſacro gerit, in cuius reuerentiam conceſſum eſt immunitatis priuilegium. Deinde grauiter delinquit peccato iniuſtitiæ. Quia iniuria afficit delinquentem habentẽ ius reſiſtendi. Vnde qui per vim delinquentem extraxit, tenetur ad reſtitutionem omnium dãnorum, quæ inde paſſus eſt delinquẽs. Quia ex crimine cõtra ius alterius reſtituendi cõſurgit obligatio. D. Th. 2.2.*q.*62.*a.*2. Suar.*l.*3 *c.*13.*n.*4 & 9. Val.*to.*3.*d.*6.*q.*15.*pu.*1.

19. *Pœna ex iure ciuili.* Varias pœnas incurrit immunitatis Eccleſię violator: de iure ciuili incidit in crimen læſæ Maieſtatis, *l.* 2. *C. de his, qui ad Eccleſiam.* Et alibi decernitur puniendum eſſe capitali pœna, & vltimi ſupplicij. Sed hæc pœna non eſt in vſu. Suar. *l.*3.*c.*13.*n.*6.

20 *Pœna ex iure Canonico.* Iure autem Canonico pœna excommunicationis ferendæ, non latæ. Sed in conſtitutione Gregorij XIV. eſt excommunicatio lata, vt conſtat ex textu. Imò hanc excommunicationem incurrunt mandantes extrahi reum à loco ſacro, & iudices, qui nec mandauerunt extrahi, nec extraxerunt, ſed extractum Eccleſiæ reſtituere noluére, aut morti adiudicarunt. Clar. *in prac.* § *finali, q.*30. & alij communiter.

Prælati locorum immunitate gaudentium, tenentur delinquentes confugientes ad locum immunem, conſignare ſæculari curiæ illum requirenti, ſi cognouerint, aliquod delictum ab eis commiſſum fuiſſe, propter quod immunitatis priuilegium amiſere. Conſtat ex *Gregorij conſtit.* Tamen antequam delinquens, qui ad locum ſacrum confugerat, curiæ ſęculari tradatur, obtinenda eſt primò ab Epiſcopo, vel ab eius vicario facultas expreſſa capiendi, & extrahendi delinquentem, & debet aſſiſtere aliqua perſona Eccleſiaſtica ad hoc deputata, dum extrahitur: Epiſcopus autem non tenetur ſtare proceſſui à laica poteſtate facto, quo oſtenditur reum priuandum eſſe immunitate: ſed debet ipſe nouas probationes recipere, vt certo de rei delicto conſtet. Diana *p.*1.*tr.*1.*reſol.*14. Fill.*tr.*15.*n.*48. 21.

Quandonã teneantur Prælati loci ſacri, conſignare ſæculari curiæ delinquentem.

SECTIO SECVNDA.

Dubia de Templorum Immunitate.

CAPVT V.

Circa ea quibus Templum polluitur.

DVBIVM I

An per coniugalem copulam polluatur Templum?

22 *Nonnulla recolo,* REcolo, Templum pollui per homicidiũ. *Cap. Propoſuiſti, de conſecr. Eccl.* Per vulneris grauis & iniurioſi inflictionem. *C. vni. de conſecr. Eccl.* Per ſuſpenſionem rei in Eccleſia factam. Quia eſt actio iudicis nimis loco ſacro iniurioſa. Fagund. *de præc. Eccl. l.* 4.*c.*4.*n.*17. Nau *ſum.c.*25.*num.*85. Per ſepulturam excommunicati denunciati, aut percuſſoris manifeſti Clerici. *C. conſuluiſti, de conſecr. Eccl.* Per ſepulturam infidelis, in quo comprehendo puerum nondum baptizatum. *Cap. Eccleſiam* 1. & 2. *de conſecrat. diſt.* 1. Per effuſionẽ ſeminis mortaliter peccaminoſam. *C. vni. de conſecr Eccl. in* 6. Quæſierim verò, an per copulam coniugalem polluatur?

23 *Polluitur quidem.* Pollui quidẽ videtur. Quia ratione loci ſacri eſt peccatũ ſacrilegij. Sic Palud. *in* 4.*d.*18.*a.*4. & *diſt.* 31.*q.*3.*a.*2. D. Anton. *p.*3.*ti.*1.*c.*20.§.3. Caiet. *ſum v. matr. c. vlt.* Tol. *l.*5.*c.*8.*n.*14. Graf. *deciſ.c.*48.*n.*16. Val.*to.*4.*d.* 10.*q.*6 *pun.*2.§.7.

24 *Nõ polluitur.* Non polluitur. Quia ſeminis effuſio non poteſt Eccleſiã polluere, niſi ſit ſacrilega, & peccaminoſa: At copula maritalis non eſt peccaminoſa nec ſacrilega, etiamſi abſque neceſſitate fiat: Ergo non polluit Eccleſiam. Minorem probo. Quia non eſt ſacrilega iure naturæ, vel diuino, vt de ſe conſtat: neque etiam poſitiuo, nullibi enim talis copula, ſcandalo excluſo, prohibetur. Ita Gloſ. *ad Cap. Eccleſia v. ſemine, de conſecr. diſt.* 1. Vaſq. 1.2.*d.*98.*n.*6. Sà, *v. Eccleſia, num.* 14. Baſil Legion. *l.*10.*de matr.c.* 10.*n.*13. alios citans.

Mediam vero viam: ſi copula neceſſaria ſit alteri coniugum ad periculum incontinentiæ vitandum, eo quod diu cogatur in Eccleſia habitare, ſacrilega non erit, nec per illam Eccleſia polluetur. Secus ſi ad hunc finem neceſſaria non ſit. Priorem partem probo, quia non eſt credendum velle Eccleſiam coniugem ſic periclitantem ſuis legibus obligare, eſſet enim nimis dura obligatio. Secundam partem probo. Quia ſecluſa hac neceſſitate, iure naturali videtur prohibita talis copula in illo loco, eſt enim eius graue vilipendium, ea vti ad actum ita materialiter turpem ſine neceſſitate. Mecum. Sayr. *l.*5.*de cenſ.c.*16.*n.*19. Azor. *p.*1.*l.* 10.*c.*26.*q.*15. Suar. *to.* 1.*de Relig. l.*3.*c.*8.*n.*3. 25 *Mediam vero viam.*

DVBIVM II.

An actiones (quibus Eccleſiam diximus pollui) ſint ſacrilegia, ſi occultè fiant?

SAcrilegia non ſunt. Quia in tantum videntur ſacrilegia eſſe, in quantum ipſis 26 *Non ſunt ſacrilegia.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN